

Риёзус солиҳийн шархи / Ҳаё ва унинг фазилати ҳамда у билан хулқланишга одатланмоққа тарғиб қилиш ҳақида / 451-ҳадис

451 - وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ: «قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: أَنَا عِنْدَ طَنِّ عَبْدِيِّ بِي، وَأَنَا مَعَهُ حِينَ يُكْرِنِي – وَاللَّهُ أَفْرَحُ بِتَوْبَةِ عَبْدِهِ مِنْ أَحَدِكُمْ يَجِدُ ضَالَّةً بِالْفَلَّةِ – [وَمَنْ تَقَرَّبَ إِلَيَّ شِبْرًا تَقَرَّبَتِ إِلَيْهِ ذِرَاعًا]، وَمَنْ تَقَرَّبَ إِلَيَّ ذِرَاعًا، تَقَرَّبَتِ إِلَيْهِ بَاعًا، وَإِذَا أَقْبَلَ إِلَيَّ يَمْشِي، أَقْبَلْتُ إِلَيْهِ أَهْرُولُ» مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ، وَهَذَا لَفْظٌ إِحْدَى رِوَايَاتِ مُسْلِمٍ [خ 7405، م 2675 في التوبة، باب الحض على التوبة].

وَتَقْدَمَ شَرْحُهُ فِي الْبَابِ قَبْلَهُ [برقم 423].

وَرُوِيَ فِي «الصَّحِيحَيْنِ»: «وَأَنَا مَعُهُ حِينَ يُكْرِنِي» بِالْتُّونِ، وَفِي هَذِهِ الرِّوَايَةِ «حِينُّ» بِالثَّانِي كَلَاهُمَا صَحِحٌ. [م 2675/21 في التوبة، باب فضل الذكر والدعاء].

451. Абу Хурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам шундай дедилар: «Аллоҳ азза ва жалла айтди: «Мен бандамнинг Мен ҳақимдаги гумонидаман. У Мени эсласа, у билан биргаман. Аллоҳга қасамки, Аллоҳ таоло бандасининг тавбасидан бирортангиз чўлда йўқотган нарсасини топгандаги (хурсандчилиги)дан кўпроқ хурсанд бўлади. Ким Менга бир қарич яқинлашса, Мен унга бир зироъ яқинлашаман. Ким Менга бир зироъ яқинлашса, Мен унга бир қулоч яқинлашаман. У Мен

томон юриб келса, Мен у томон югуриб келаман».

Мұттафақұн алаіх.

Шарх: Бу ҳадиснинг шархи 423-ҳадисда келган.

Зироъ - қадимги узунлик ўлчовларидан бўлиб, ўрта бўйли одамнинг тирсагидан бармоқ учигача бўлган оралиққа қиёсан олинган. Зироъ бугунги ўлчовда 46,2 смга тўғри келади.

Шориҳлар «гумонидаман» деган сўзни шундай изоҳлашган: «Бандам Мен ҳақимда яхши гумонда бўлиб, мағфиратимдан умидвор бўлса, кечираман. Раҳматимдан ноумид бўлиб, гуноҳга ботса, мени иқоб қилади, деб Мен ҳақимда бадгумон бўлса, жазолайман», деган маънода тушуниш мумкин. Умидвор бўлиш мусулмонга хос, ноумид бўлиш эса коғирга хос амалdir».

Ушбу ҳадиси қудсий Аллоҳ таолонинг бандаларга нисбатан лутфу марҳамати ва илтифотининг намойишидир. Ҳадиси шарифдаги яқинлашиш ва ҳаракатланиш маънолари мажозий бўлиб, масофани эмас, маънавий муносабатни, маънан яқин бўлишни билдиради.

Манба: hadis.islom.uz

